

Wordpress, dinamikus weblapok és php

Eddigi előadások

- ▶ Eddigi előadások letöltési linkjei
- ▶ <https://dl.dropboxusercontent.com/u/93156461/!deleteme/!Tanfolyam/01.zip>
- ▶ <https://dl.dropboxusercontent.com/u/93156461/!deleteme/!Tanfolyam/02.zip>
- ▶ <https://dl.dropboxusercontent.com/u/93156461/!deleteme/!Tanfolyam/03.zip>
- ▶ <https://dl.dropboxusercontent.com/u/93156461/!deleteme/!Tanfolyam/04.zip>
- ▶ <https://dl.dropboxusercontent.com/u/93156461/!deleteme/!Tanfolyam/05.zip>
- ▶ <https://dl.dropboxusercontent.com/u/93156461/!deleteme/!Tanfolyam/06.zip>

Információtechnológia (IT)

- ▶ Az információtechnológia követetetlenül gyorsan fejlődik, ezért a piaci igények abszurdá váltak
- ▶ Ahhoz, hogy valaki a szakmában versenyképes legyen folyamatos tanulás, tájékozódás szükséges
- ▶ Minden programozási nyelv folyamatosan fejlődik, átalakul
- ▶ Minden nyelv naprakész tudását várják el a cégek, munkáltatók azért, hogy versenyképesek legyenek az óriási konkurenciákkal szemben
- ▶ Ebben a nehéz szakmában egyre nehezebb kiemelkedni, ezért tegyük meg mindent azért, hogy sikeresek legyünk
- ▶ Sajnos eléggé kevés óránk van, megpróbálok minél több hasznos tudást átadni ilyen rövid idő alatt, ezért sokszor sietnem kell. Az legyen a szemünk előtt, hogy az információtechnológiában óriási a rohanás és nem lehet mindent tökéletesen tudni, de azért törekedni kell erre
- ▶ Tehát az igazi elsajátításhoz nagyon sok gyakorlásra, tanulásra van szükség, sokat lehet abból is tanulni, ha példakódokat megértünk, módosítunk

Wordpress telepítés

- ▶ A wordpress telepítéséről még egyszer összefoglalva: phpmyadmin-ban hozzunk létre egy új adatbázist *wordpress* néven
- ▶ Ha Wampservert használunk, akkor a wordpress telepítőjét (.zip) bontsuk ki a www mappába
- ▶ Nyissuk meg a telepítőt a böngészőnkben (ha sajátgépen van a szerver, akkor a cím: localhost)
- ▶ Telepítés során adatbázis neve: wordpress, user: root, pass: nincs, database host: localhost (vagy inkább a külső IP címünk, webszerverünk külső IP címe/domén nevünk)
- ▶ Utólag mindig átírhatjuk a weboldalunk URL elérését (database host) az: admin felületen Settings->General-nál a két URL beállítást írjuk át (a külső IP címünkre, webszerverünk külső IP címére/domén nevünkre), ezt fontos pontosan beállítani, mert különben a wordpress oldalunk nem fog jól megjelenni másoknak

Wordpress Page Builder

- ▶ Rakjuk fel a Responsive By CyberChimps.com témát
- ▶ És a Page Builder by SiteOrigin plugint
- ▶ Hozzunk létre egy új oldalt (Pages beállítás) váltsunk át a Page Builder szerkesztő földre
- ▶ Adjunk hozzá új widgetet itt válasszuk a Layout Buildert, ezen belül hozzunk létre Text-eket és a sorok elrendezését külön beállíthatjuk a csavarkulcs ikonnal
- ▶ Az oldal alapsémáját beállíthatjuk a Page Attributes résznél, ott válasszuk ki a kívánt Templatet, pl full width page (no sidebar)

Wordpress Theme Customize

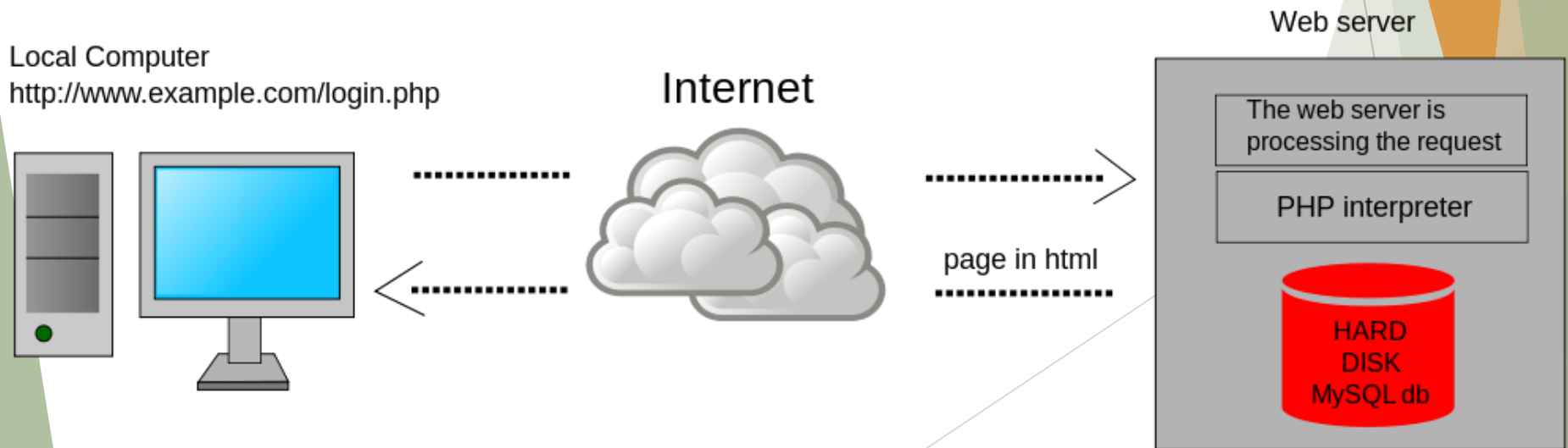
- ▶ Appearance beállításnál válasszuk a Customizet
- ▶ Itt a Site Identitynél megadhatjuk a weboldalunk főcímét és egy leírást hozzá
- ▶ Theme Elementsnél eltüntethetjük pl az aloldal útvonalát (breadcrumb list)
- ▶ Home page: kezdőoldal
- ▶ Megadhatunk saját CSS kódot, php skriptet is akár
- ▶ Színeket is beállíthatunk
- ▶ Képeket is könnyen beszúrhatunk (ez a Media Libraryba kerül)
- ▶ Wordpress admin felületnél ha az Appearance Widgets részre megyünk, ott átállíthatjuk a különböző sávok, kitüntetett dobozok összeállítását

Wordpress forráskód

- ▶ A Wordpress igazi ereje abban rejlik, hogy minden forráskódhoz hozzáférhetünk és minden átírhatunk
- ▶ A Wordpress a PHP szkriptnyelvet használja a weboldalak generálására
- ▶ Hozzáférhetünk a CSS téma stíluskódhoz is
- ▶ Appearance->Editor részénél elérhetjük és módosíthatjuk a forrásfájlokat

Dinamikus weblapok

- ▶ A dinamikus weblapok pl. honlapmotor segítségével generálódnak a szerveren lekérési paraméterek és jelenlegi állapot alapján. A kéréseket (request) a kliens küldi a szerverre és így jön létre az interneten keresztül a kommunikáció.
- ▶ A dinamikus weblapok kimenete egy legenerált html weblap, aminek a konkrét html forráskódja nem található meg a szerveren!
- ▶ A generálás szkriptnyelvek (javascript, PHP) segítségével történik

A szkriptnyelvek

- ▶ A szkriptnyelvek elemi utasítások sorozatából állnak, így algoritmusokból álló programot kapunk
- ▶ Algoritmusok segítségével ugyanaz az eredmény, kimenet rövidebb forráskódot igényel mint a leíró nyelvekben, így a számítógép programozási problémákhoz közelebb kerülünk
- ▶ Nincs olyan sok kulcsszó, mint a leíró nyelvekben
- ▶ Ezért könnyebben karbantartható, strukturáltabb a programkód, nincs olyan sok mellékhatás, könnyebben megérthetjük a működését a kóduknak, kevesebb a hibázási lehetőség
- ▶ Ilyen nyelvek pl. JavaScript, PHP

A PHP szkriptnyelv

- ▶ A PHP (Hypertext Preprocessor) általános szerveroldali szkriptnyelv dinamikus weblapok készítésére
- ▶ A szkriptkód akár html nyelvbe is ágyazható, fájlkiterjesztése .php
- ▶ A hagyományos HTML lapokkal ellentétben a szerver a PHP-kódot nem küldi el a kliensnek, hanem a szerver oldalán a PHP-értelmező motor dolgozza fel
- ▶ Az esetleges PHP-kódok kimeneteivel a megadott HTML elemekkel együtt html weblap formájában küldi a szerver a kliensnek
- ▶ A kódok végezhetnek adatbázis-lekérdezéseket, automatizált generálási feladatokat, létrehozhatnak képeket, fájlokat olvashatnak és írhatnak, kapcsolatot létesíthetnek távoli kiszolgálókkal

A PHP szintaxis

- ▶ Minden PHP szkriptkód `<?php` kezdődik és `?>` végződik
- ▶ Az elnevezéseknél (fájlnévnél, változóneveknél) kerüljük az ékezetes betűket
- ▶ Minden utasítás pontosvesszővel van lezárva
- ▶ Az utasítások kiértékelése sorfolytonosan történik
- ▶ Kommentelés történhet: `//` vagy `#` egysoros komment elején vagy `/* ... */` több soros komment esetén. Ezeket használjuk a saját kódunk magyarázatához, hogy mások is megértsék a kódunkat és hogy mi is tudjuk később mit akartunk csinálni. Kommenteket használhatjuk kódrészek kihagyásához is, hibakereséskor pl.
- ▶ Az igényes forráskód megkövetel bizonyos konvenciókat, legyünk következetesek a változók elnevezésénél, használatánál (pl. változók mind kisbetű, konstansnevek mind nagybetű)

PHP változók

- ▶ Változóneveket: `$változonev=érték`; segítségével hozhatunk létre (definiálhatunk), amiknek adunk egy kezdőértéket, ez lehet szám, vagy akár karakterlánc (string), így a változónevek ezeket a változóértékeket fogják tárolni
  - ▶ `$x = 10;`
`$y = „Bela”;`
- ▶ A változónév a `$` után betűvel kell kezdődjön és csak a következő karaktereket tartalmazhatja: (A-z, 0-9, and `_`)
- ▶ Számot tartalmazó változókkal összeadhatunk, kivonhatunk, szorozhatunk, oszthatunk, majd az eredményeket vagy új változóban, vagy valamelyik létező változóban tároljuk
- ▶ A változók értékéhez hozzáférhetünk, ha leírjuk a változónevét (`$változonev`) és ezt az értéket felhasználhatjuk utasításokban
  - ▶ `$x = 10;`
`$y = 20;`
`$z = $x + $y; //Az eredmény 30 lesz`

PHP echo kiíratás

- ▶ A kiíratás utasítása: `echo $változonev;`
vagy: `echo „Hello Vilag!”;`
- ▶ A PHP kimenete HTML-ként lesz értelmezve, ezért HTML tageket is megadhatunk az echo-nak:
  - ▶ `echo „Első sor<br>Második sor”;`
- ▶ A karakterláncokat (stringeket) pont segítségével köthetjük össze esetleg változókkal (pl: `echo „Az autom szine:”.$color;`)
- ▶ A PHP megengedő programozási nyelv (szkriptnyelv), ezért az adattípusok értelemszerűen kezelődnek
- ▶ Ezért pl ezt:
  - ▶ `echo $x."+".$y."=" . $z;`
- ▶ írhatjuk így is:
  - ▶ `echo "$x + $y = $z";`

PHP függvényhívás

- ▶ A CSS-hez hasonlóan történik:
  - ▶ `function függvénynév($paraméter1,$paraméter2...);`
- ▶ Létrehozhatunk saját függvényeket így:
  - ▶

```
function fuggvenynevem($param1,$param2) {  
    $belsovaltozo=1;  
    echo „Megadott parameterek: $param1 és  
    $param2 , belso valtozom: $belsovaltozo”  
}  
//Fuggveny hivasa a főszkriptben:  
fuggvenynevem(„Egyik parameter”,”Masik paramter”);
```
- ▶ Vannak beépített PHP függvények is (ezek a függvénynevek foglaltak)

PHP változó érvényességi határ

- ▶ Alapvetően háromféle érvényességi határ (variable scope) létezik:
- ▶ Lokális (local) érvényessége akkor van, ha egy függvényen belül definiáltunk változót, akkor ezt a változót csak a függvényen belül lehet elérni, ezen kívül nem elérhető
- ▶ Globális (global) érvényessége akkor van, ha bármilyen konkrét függvényen kívül definiáltunk egy változót (tehát a `<?php ... ?>` között függvényen kívül), ekkor a szkriptben bárhol elérhető a változó, de ha egy függvényben szeretnénk használni globális változót, akkor sajnos oda külön definíciót kell írni, hogy elérhető legyen azon a függvényen belül, ezt kell beírni:
  - ▶ `global $egyikvaltozo,$masikvaltozo;`
- ▶ Statikus (static) érvényessége akkor van, ha a változónk típusa `static` a függvényünkön belül:
  - ▶ `static $valtozonev=0;`
- ▶ Ekkor ez a változónk megjegyzi az értékét a függvényen belül, így ha újra meghívjuk a függvényt, akkor nem áll vissza `$valtozonev` 0-ára (mint lokális esetben), hanem annyi lesz amennyi a legutóbbi függvényhívás végén volt

PHP adattípusok

- ▶ PHP String
  - ▶ Karakterlánc „...” vagy ‘...’ között
- ▶ PHP Integer
  - ▶ Egész decimális szám:
-2,147,483,648 és 2,147,483,647 között
- ▶ PHP Float
  - ▶ Tizedesjegű szám: `$x = 10.365;`
- ▶ PHP Boolean
  - ▶ Igaz/Hamis értékek: `$x = true;`
- ▶ A PHP `var_dump()` függvény segítségével megtudhatjuk a változónk adattípusát:
  - ▶ `$x = 10.365;`
`var_dump($x); //Kimenet: float(10.365)`

PHP string

- ▶ Karakterlánc típusú változókkal sok mindent csinálhatunk akár beépített függvények segítségével is
- ▶ Ha pl a változónk: `$hello = "Hello world!";`
- ▶ Változó karakterszáma:
  - ▶ `echo strlen($hello); // outputs 12`
- ▶ Szavak száma:
  - ▶ `echo str_word_count($hello); // outputs 2`
- ▶ Szöveg megfordítása:
  - ▶ `echo strrev("Hello world!"); // outputs !dlrow olleH`
- ▶ Keresett szó pozíciója:
  - ▶ `echo strpos("Hello world!", "world"); // outputs 6`
- ▶ Szó kicserélése:
  - ▶ `echo str_replace("world", "Dolly", "Hello world!");
// outputs Hello Dolly!`

PHP konstans

- ▶ Konvenció szerint a konstans változóneveink nagybetűsek legyenek (programozói szokás)
- ▶ PHP-ban konstans létrehozása:
`define(„KONSTANSNEV”, „KONSTANS ERTEK”);`
- ▶ Ezek olyan globális változók, amiket mindenhol elérhetünk global kulcsszó nélkül is
- ▶ Pl:
- ▶ `define(„GREETING”, „Welcome to W3Schools.com!”);`

```
function myTest() {  
    echo GREETING;  
}
```

```
myTest();
```

PHP adattömb

- ▶ Az adattömbök (array) definiálásakor egy adattömbnévhez rendelünk több értéket:
  - ▶ `$cars = array("Volvo", "BMW", "Toyota");`
- ▶ Az adattömbnév értékeit indexeléssel érhetjük el
- ▶ Az indexelés 0-tól kezdődik!!
  - ▶ `echo $cars[0]; //Volvo`
`echo $cars[1]; //BMW`
`echo $cars[2]; //Toyota`
- ▶ Itt most lényegében index=>érték párosokat definiáltunk, programozási-elméletben ezt úgy hívjuk, hogy: index kulcsokhoz (key) rendelünk értékeket, így létrehozhatunk asszociatív tömböket is akár:
  - ▶ `$age = array("Peter"=>"35", "Ben"=>"37", "Joe"=>"43");`
- ▶ Elérés index helyett kulccsal történik:
  - ▶ `echo $age['Peter']; //35`
`echo $age['Ben']; //37`
`echo $age['Joe']; //43`
- ▶ Adattömb értékei számának a meghatározása beépített függvény használatával: `count($cars);`

PHP operátorok, műveletek

- ▶ A különböző változókat bizonyos szempontok szerint összehasonlíthatunk, vagy akár számolhatunk is velük műveletek segítségével pl: $\$z = \$x + \$y$;
- ▶ Minden művelet valamilyen eredményt (értéket) visszaad, amit felhasználhatunk pl értékadásnál: $\$z = \$x + \$y$, az eredmény $\$z$ -ben lesz
- ▶ Változók összehasonlítása során egy logikai értéket kapunk vissza, amit feltételes elágazásoknál felhasználhatunk pl
  - ▶ $\$x == \$y$ //true értéket ad vissza, ha a két változó megegyezik
  - ▶ $\$x != \$y$ //true értéket ad vissza, ha a két változó nem egyezik meg
  - ▶ $\$x > \$y$ (x nagyobb mint y) vagy $\$x < \$y$ vagy $\$x >= \$y$ (x nagyobb egyenlő mint y) vagy $\$x <= \$y$
- ▶ Növelő, csökkenő egyváltozós operátorok:
  - ▶ Előnövelő/csökkenő: $++\$x$ vagy $--\$x$
Növeljük/csökkentjük a változót, majd visszaadjuk az értéket
  - ▶ Utónövelő/csökkenő: $\$x++$ vagy $\$x--$
Visszaadjuk az értéket, majd növeljük/csökkentjük a változót

PHP logikai operátorok

- ▶ A különböző bool változók, vagy összehasonlítások során true/false értékeket kapunk vissza, amiket összehasonlíthatunk logikai operátorok (kapcsolók) segítségével pl:
  - ▶ `$x=$a==$b;`
// \$a egyenlő-e \$b-vel? Ha igen, akkor `$x=true`
`$y=$a>=$b;`
// \$a nagyobb egyenlő-e mint \$b? Ha igen, akkor `$y=true`
  - ▶ `$x and $y`
`$x && $y`
true if both `$x` and `$y` are true
  - ▶ `$x or $y`
`$x || $y`
true if either `$x` or `$y` is true
  - ▶ `$x xor $y` true if either `$x` or `$y` is true, but not both
  - ▶ `!$x` true ha `$x` is not true

PHP feltételes elágazások

- ▶ A programozási-/szkriptnyelvek igazi ereje a feltételes elágazásokban rejlik
- ▶ Szintaxis:
- ▶ `if (feltétel) {`
    ha a feltétel igaz volt, akkor ez a kódrész a kapcsos zárójeleken belül lefut, különben kihagyjuk és az else részbe lépünk
`} else {`
    ez csak akkor fut le, ha a feltétel nem volt igaz
`}`
- ▶ A feltétel helyén logikai összehasonlító operátorokat használunk, pl:
- ▶ `$t = date("H"); //A mostani időt órában eltároljuk $t-ben`
`if ($t < "20") {`
    `echo "Jo napot!";`
`} else {`
    `echo "Jo estet!";`
`}`

PHP switch elágazások

- ▶ A switch elágazás segítségével rövidebb forráskóddal könnyebben számba vehetjük a lehetőségeket
- ▶ A switchben {} között a lehetőségeket felsoroljuk case lehetőség:-el, majd utána az ahhoz tartozó programkódot írjuk és ezt végül lezárjuk a break; utasítással, azért hogy megszakítsa ebben a pontban a sorfolytonos programfutást, azért hogy más lehetőséghez tartozó kódrész ne fusson le, ekkor a switch záró kapcsos zárójele } után ugrik a programfutás

PHP while ciklusok

- ▶ Ciklusok segítségével egy programrészt addig futtathatunk amíg a feltételünk igaz
- ▶ While szintaxis (előtesztelő ciklus):

```
while(feltétel) {  
    amíg while feltétele igaz, addig ez a kódrész újra lefut  
}
```
- ▶ Do..while szintaxis (háttesztelő ciklus):
ez egyszer mindenképpen lefut, aztán ellenőrzi a feltételt:

```
do {  
    code to be executed;  
} while (condition is true);
```


PHP for ciklusok

- ▶ For ciklusok segítségével egy definíció alá vehetjük az iterátort (ciklus számláló) és a feltételt
- ▶ Így legrövidebb formában megadhatjuk, hogy hányszor fusson le egy kódrész
- ▶ Szintaxisa:
for (számláló; feltétel; számláló növelés) {
    kódrész;
}
- ▶ Pl:
for (\$x = 0; \$x <= 10; \$x++) {
    echo "The number is: \$x
";
}
- ▶ Foreach ciklus segítségével tömbök elemein mehetünk végig egyszerűen:
- ▶ \$colors = array("red", "green", "blue", "yellow");
foreach (\$colors as \$value) {
    echo "\$value
";
}

PHP Superglobals

- ▶ Speciális beépített PHP globális tömbök segítségével lekérdezhethetünk szerverinformációkat, .php szkriptnek küldött adatokat kaphatunk meg az adatküldés típusától (lásd űrlapkezelés `$_POST` vagy `$_GET` tömbök)
- ▶ PHP `$_SERVER` tömbből szerverinformációkat kérhetünk le
- ▶ `$_POST` tömbben html űrlapnál `method=„post”` adatküldési típus esetén ebben a tömbben lesznek a küldött adatok `adatnév=>adatérték` asszociatív tömb
- ▶ `$_GET` tömbben html űrlapnál `method=„get”` adatküldési típus esetén ebben a tömbben lesznek a küldött adatok `adatnév=>adatérték` asszociatív tömb (és az adatnevek, értékek láthatóak lesznek az URL címben is, így itt könnyen átírhatóak: `URL?adatnev=adatertek`)
- ▶ http://www.w3schools.com/php/php_superglobals.asp